

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

| | |
|-------------------|-----------------------------------|
| Schrijver | Jeroen van den Berg |
| Titel | Sailors on a Bus |
| Jaar | 1999 |
| Uitvoering | Oranjehotel / Jeroen van den Berg |

Copyright (C) 1999 by Jeroen van den Berg

Sailors on a Bus

Première-versie Arnhem 2 oktober 1999

Jeroen van den Berg

VOICE OVER: (Agaath Meulenbroek)

Heb jij een idee hoe lang we al lopen? De zon is net verdwenen achter de huizen, hoe blauw de lucht dan wordt hè, alsof je kan zien hoe ver het doorgaat, daar boven ons. Zie je de witte strepen van de vliegtuigen. Machtig gezicht, ik zou zo mee willen vliegen. Toen we elkaar ontmoetten was het nog licht, de stoep vol spelende kinderen, die ons nu vanuit hun eerste slaap heel in de verte voorbij horen komen. Onze voetstappen op het trottoir klinken zoals voetstappen alleen op een zomeravond kunnen klinken, zo vanzelfsprekend. Maar we moeten toch zachtjes doen, achter al die gordijnen proberen ze te slapen, de stadskinderen en je weet hoe moeilijk dat is als het buiten maar licht blijft en de warmte van overdag zich niet laat verjagen door de wijdopen ramen. Als in een tuin verderop de sproeier heen en weer zwaait, je je moeder hoort fluisteren en je vader hoort lachen. In de verte ratelt een grasmaaimachine, groei pijn in je benen en zelfs onder enkel een laken is broeierig heet. Weet je nog dat jij daar lag te luisteren. Weet je nog hoe heerlijk het je leek, net als wij op straat te kunnen lopen wanneer je maar wilde, niemand die je naar bed stuurde. Geniet er maar van, nu kan dat allemaal. Nu kan je een hele fles limonade leegdrinken, als je daar zin in hebt en tot midden in de nacht naar de t.v. kijken, zonder dat er wat van gezegd wordt. Nu kan alles.

VOICE OVER (Mathieu Gütschmidt):

Ben jij tevreden. Mag je niet klagen. Is alles je overkomen. Zal je wel zien. Wacht je af. Is het altijd hetzelfde liedje. Zal het wel wennen. Gaat alles vanzelf over. Is geduld een schone zaak. Heb je alles al gehad. Laat jij je niets meer wijsmaken. Of komt jouw tijd nog wel. Hebben ze je nooit begrepen. Heb je makkelijk praten. Laat alles je onverschillig. Wil je niets forceren. Heeft verzet geen zin. Heb je liever de wind in de rug. Of roei je graag tegen de stroom op. Is alles tot nu toe ooit opgehouden. Kan er maar een waarheid zijn. Heelt de tijd alle wonden. Wordt het nooit meer zoals vroeger. Duurt eerlijk het langst. Denk je dat de aanhouder wint. Komt kwaliteit altijd bovendrijven. Zijn de meeste mensen dom. Kan jij talent herkennen. Gebeurt er niets voor niets. Heeft elke oorzaak een gevolg. Kan je niet leven zonder liefde. Is een kind onschuldig. Moet de toekomst altijd komen. Was daarnet nu geschiedenis. Is straks nu geweest. Was nu nooit echt nu. Of maakt het niet uit. Laat het je allemaal onverschillig. Zal het jouw tijd wel duren. Wanneer heb je voor het laatst gehuild.

LIEDJE HERMAN

(iedereen wordt na elkaar apart uitgelicht, op moment dat licht aangaat volgt het monoloogje)

IVAR:

Kijk. Dat wist ik. Als ze eerst allerlei onzinnige vragen stellen. Knullig geformuleert trouwens. En dat ze dan ineens iemand apart uit gaan lichten. Dan kun je er donder op zeggen dat ze jou er ook uit gaan pikken. De microfoon stond al aan. Ik bedoel. Dan weet ik al genoeg. Dan begin ik dus gelijk te praten hè. Ik kijk niet zo snel ergens van op. Omdat ik de structuur achter de dingen zie. Kwestie van optellen en aftrekken, de juiste verbanden leggen. Dat kan lang niet iedereen. Gelukkig niet, de meeste mensen kunnen het niet eens aan, die hebben een filter op de werkelijkheid nodig. Maar ik heb nou eenmaal dat talent, dat is niets om bijzonder over te doen, dat heb ik nou eenmaal, om nu al te zien wat er straks gaat gebeuren.

TRUDI:

Ja, zeg eh. Ik ben Trudi Klever. Ik zit naast een man die zichzelf wel erg serieus neemt, valt me op, ik ben benieuwd waar dat naartoe gaat. Voor de rest gaat alles goed. Alles dik in orde, weer en sfeer zijn prima, doe iedereen de groeten. Ik praat gewoon door hoor, zie maar wat je ermee doet, dat licht gaat zo vanzelf wel weer uit, denk ik. Hé. Stel dat wij oude bekenden zouden zijn. Dan zou dit een vrolijk weerzien zijn, toch. Fantastisch. Iemand van lang geleden tegenkomen, dat vind ik altijd weer geweldig. Dat je ze direct herkent, ook al heb je ze sinds de kleuterschool niet meer gezien. Misschien hebben we samen op de lagere school gezeten. Denk je dat je me direct herkende, daarnet, toen je binnenkwam. Ik heb jou natuurlijk direct herkend.

JAAP:

Woarom zolst aergens trugge goan as der nog zoveul plekke binne wor 'st nog nooit wist bist. Asof 'st de tied hest om dat amoal te zain. Wat wollen joe nou waiten. Dat wie noar Spanje wist binnen. In

appartementjes woont hebben zonder daglicht. Dat we lessen nemen hebben dat ste halmool gek van worst. Omdat die leutje jonkjes op loagere schoule al beter spoilen dan ik.

INZOOM VOICE OVER:

A: (Artur Boni)

Zie je die vlakken. Rechthoekige stukken grond. In de verte kringelt een zilveren rivier door het landschap. Als je goed kijkt zie je bootjes witte sporen in het water trekken. Zie je.

B: (Leonard Frank)

Tuurlijk.

A:

Blijft bijzonder hè.

B:

Ik denk dat er geen stukje land ongebruikt is. Vind je alleen in Nederland volgens mij.

A:

Mazzel dat het zo helder is. Gekleurde velden met bloemen, zwarte vlakken waar zopas vast geploegd is. Snelwegen vol blinkende auto's. Gekleurde rook uit schoorstenen.

B:

Kun je je voorstellen dat we werkelijk zo hoog zitten, nu.

A:

Pas als we zouden vallen, de wind door je haren zou klapperen, je wangen voor je ogen duwde, dan zouden we een idee hebben hoe hoog we zaten.

B:

We zoomen in. We laten de dorpjes links liggen, de akkers de kanalen en de fabrieksterreinen, we zoomen nu in op een bos, een paar bomen, een huis, een onverharde weg er naartoe, denk ik, een verroest hek met groene plastic postbus.

A:

Kun je je nog herinneren dat de postbode aan huis bezorgde.

B:

Er staat een man voor het hek.

A:

Hij probeert iets te zien van het huis. Hij durft niet goed door te lopen, lijkt, hij staat te twifelen. Hoor je dat geklop.

B:

Volgend beeld, de vijver in de tuin, het onkruid om het huis, behalve de moestuin is het terrein behoorlijk verwaarloosd. Het is fijn weer, je kunt er in een T-shirt rondlopen.

A:

Hoor je dat gehamer. Laten we om het huis heen lopen, over de klinkertjes waar het gras tussendoor groeit. Over een tijdje zie je van die steentjes niets meer.

B:

Laat de natuur haar gang maar eens gaan, dan vind je binnen de kortste keren van de hele beschaving niets meer terug

A:

Daar kan ik soms zo naar verlangen. Een oneindige groene vlakte, dichtgeslibde kanalen overwoekerde flatgebouwen, die worden vanzelf afgebroken, vallen in stukjes uit elkaar, als je maar

lang genoeg wacht. En dan met een paar mensen helemaal opnieuw beginnen, proberen er echt iets van te maken zonder voorgeschiedenis.

*B:
Ja ja.*

*A:
Slaat nergens op, dat weet ik wel.*

*B:
Dat bedoel ik niet.*

*A:
Maar je zegt het wel. We zijn ondertussen bijna aan de achterkant van het huis aangekomen.*

*B:
Harder geklop nu van de hamer, we horen iemand zuchten, misschien wordt er zweet van een voorhoofd gewist.*

*A:
Ik hoop het maar.*

*B:
Ik ben benieuwd of de man bij het hek onderhand de oprijlaan is opgestapt. Zoals die daar stond te twifelen, ik vraag me af of hij uiteindelijk niet gewoon is doorgelopen.*

*A:
Ik hoop het niet, ik zou hem graag eens samen zien met die man achter het huis, de harde werker, de bezwete man in zijn T-shirt.*

*B:
Moet je zien man, wat een vuil onder zijn nagels, schrammen op zijn armen. Die zal wel naar zweet ruiken.*

*A:
Als die 's avonds in bed ligt voelt ie het aan z'n spieren dat hij gewerkt heeft, daar durf ik met je om te wedden.*

*B:
Ik ben het met je eens.*

*A:
Hm.*

*B:
Dan valt er dus niets te wedden.*

REÜNIE SCENE DEEL EEN

IVAR:

Verrast? (stilte) Herken je me niet,

HERMAN:

Wat kom je doen.

IVAR:

Geen idee. Ik liep langs.

HERMAN:

Waarom.

IVAR:

Weet jij het.(stilte) Je weet toch wie ik ben.

HERMAN:

Ja.

IVAR:

Toch vreemd. We hebben elkaar jaren geleden een keertje ontmoet. Ik loop zo maar wat op de bonnefooi te wandelen. Kom ik weer bij jou terecht.

HERMAN:

Hm.

IVAR:

Weet je nog wanneer dat was, onze vorige ontmoeting

HERMAN:

Jawel.

IVAR:

Dat was een bijzondere avond voor je niet.

HERMAN:

Ja.

IVAR:

Voor mij net zo goed hoor. (stilte) Ik zie je nog zitten. Met die vrouw. Ik heb het nog gezegd tegen mezelf: die twee aan dat tafeltje. Als het hen niet lukt dan lukt het niemand. Woont ze bij je, nu, die vrouw.

HERMAN:

Nee.

IVAR:

Niks geworden.

HERMAN:

Jawel.

IVAR:

Is ze alweer weg.

HERMAN:

Ja.

IVAR:

Ja ja. Vandaar.

HERMAN:

Wat.

IVAR:

Dan moet het wel iets met haar te maken hebben, deze ontmoeting.

HERMAN:

Hoe bedoel je.

IVAR:

Je krijgt bezoek man.

HERMAN:

Ik krijg nooit bezoek.

IVAR:

Anders was ik hier niet.

HERMAN:

Ik krijg nooit bezoek.

IVAR:

Dan is dit de uitzondering die de regel bevestigt. We hebben elkaar een keer ontmoet, jaren geleden, op de avond dat jij die vrouw hebt ontmoet. Logisch dat onze tweede ontmoeting weer iets met haar te maken heeft, toch.

HERMAN:

O ja?

IVAR:

We komen elkaar niet voor niets twee keer tegen. Op heel verschillende plekken. Als de vorige keer bijzonder was, moet het nu ook bijzonder worden. Er zit wel structuur in het leven hoor. Ik ben er van overtuigd dat onze ontmoeting weer het iets met die vrouw te maken heeft.

HERMAN:

Die vrouw is weg.

IVAR:

Dan komt ze waarschijnlijk terug.

HERMAN:

Man...

IVAR:

Als ze niet hoefde terug te komen was ze wel gebleven.

HERMAN:

Die vrouw is weg.

VOICE OVER: ER STAAT EEN VROUW BIJ HET HEK

B:

Er staat een vrouw bij het hek. Ze staat precies zo te kijken als de man daarnet.

A:

Ze is hier vast eerder geweest.

B:

Waarom denk je dat.

A:

Ze twijfelt minder. De manier waarop ze het hek opendeed daarnet. Dat heeft ze vaker gedaan. Zag je die man niet stuntelen, daarnet.

B:

Misschien gaat het nu makkelijker omdat hij al eerder door het hek ging.

A:

Moet je zien hoe ze over het weggetje loopt, die checkt de dingen af, die weet wat ze zou moeten zien, dat is inspecteren.

B:

Wat is het nog een rot eind lopen.

A:

Het is een mooie route als het niet regent. Het paadje langs de sloot, vissen die net boven het water uitspringen. 's Avonds hoor je er vast kikkers.

B:

Verderop rijdt een citroën met open dak. Hoort zo'n auto zo te klinken.

A:

Herken je direct, het geluid van een eend. Wat een herrie hè. Overal vliegen vogels op.

B:

Dat ze het niet koud hebben, die twee in die auto. Met zo'n open dak. Is dat echt normaal, dat geratel.

A:

Zo klinkt een eend nou eenmaal.

TRUDI:

Hé.

(stilte)

TRUDI:

Herken je me niet.

HERMAN:

Jawel.

TRUDI:

Ik dacht al.

HERMAN:
Zal ik je een hand geven.

TRUDI:
Kan je doen.

HERMAN:
Dan geef ik je een hand. Hoi.

VOICE OVER:
Het was een geweldige dag. Trillende lucht boven de velden.

IVAR:
(komt op) Ik hoorde je stem.

TRUDI:
Oh.

HERMAN:
Je hoorde de voice over.

IVAR:
Die had ik al gehoord. Ik hoorde jouw stem. Je herkent me niet hè.

TRUDI:
Nee.

IVAR:
Ik heb jullie gezien. In het café waar jullie elkaar ontmoetten.

TRUDI:
Meen je dat nou.

IVAR:
Echt waar.

TRUDI:
Dat is jaren geleden.

IVAR:
Ja.

TRUDI:
Ik kan me er niets van herinneren.

IVAR:
Logisch. (wijst op Herman) Wij hebben heel even met elkaar gepraat toen jij even naar de w.c. was.

TRUDI:
(kijkt naar Herman)

HERMAN:
Klopt.

TRUDI:
En.

IVAR:
Vandaar dat ik hier ben. Blijkbaar moest ik er weer bij zijn, nu jullie elkaar opnieuw ontmoeten.

TRUDI:

Wist je dat ik hier zou komen.

IVAR:

Ik had gezegd dat ze zou komen hè.

HERMAN:

Ja.

IVAR:

Hij wilde me niet geloven.

TRUDI:

Hoe kon dat nou weten.

IVAR:

Dat is toch eenvoudig.

TRUDI:

Ik wist het zelf niet eens. Het was een soort opwelling.

IVAR:

Kijk. Ik heb niets met jullie te maken, in principe, behalve die ene avond dat ik jullie zag, jullie eerste avond samen, daar ben ik de stille getuige van. Ik loop hier net zo toevallig langs als toen ik in het café terecht kwam. Ik kom hem tegen, grote kans dat jij dan in een opwelling besluit langs te komen. Omdat we toen ook met z'n drieën waren, dat is een kwestie van logica. Als je goed observeert kun je heel wat zien aankomen hoor. (tegen Herman) Is het nog uitgekomen. Wat ik je toen voorspelde. Van die plant die ze voor je zou kopen. (tegen Trudi) Heb je die nog gekocht, twee planten in een pot. Toen jullie elkaar nog maar net kenden.

TRUDI:

Ja.

IVAR:

Gekocht bij de plantenzaak bij het stoplicht waar jullie elkaar voor het eerst gekust hebben.

TRUDI:

Hoe weet hij dat allemaal.

IVAR:

Ik heb het allemaal gezien. Ik stond aan de overkant van het zebrapad. Weet je dat niet meer.

TRUDI:

Nee.

IVAR:

Ik was die dronken man die bijna omviel als het licht op groen sprong en hij wilde oversteken. Ik was die man aan de andere kant die zich steeds aan het stoplicht moest vasthouden. Jullie hebben mij gezien want jullie hebben om mij gelachen

TRUDI:

(lacht)

IVAR:

Dat ben je nog niet vergeten.

TRUDI:

Nee.

IVAR:

Zie je dat je me nog kent.

HERMAN:
Hou eens op.

IVAR:
Sorry. Ik ben een beetje opgewonden. (stille) Het is toch uniek. We hebben elkaar een keer ontmoet, op een cruciaal moment in ons leven. Want reken maar dat het voor mij net zo goed een cruciale avond was.

TRUDI:
Hoezo.

IVAR:
(Tegelijkertijd)
Hoezo. Ik wist dat je dat zou vragen. Toen ik daar zo stond onder dat stoplicht en jullie aan de overkant geen afscheid konden nemen, bijna iedereen in de stad sliep nog, het werd net weer een beetje licht, je rook dat de bakker z'n eerste broodjes uit de oven had gehaald, op dat moment reed mijn vrouw ons voorbij. Naast de man die ze die avond ontmoet had. Aan het begin van jullie grote liefde kwam er een eind aan mijn grote liefde. We zijn elkaars stille getuigen. We hebben elkaar meegemaakt op een cruciaal moment in ons leven. En dat we elkaar nu weer tegen komen is uniek. Sorry dat ik zo doordraaf, want ik ben werkelijk opgewonden, omdat het niet anders kan, denk ik, dat nu ik jullie weer ontmoet, er een heel reële kans is, dat ik haar ook weer ga ontmoeten, dat kan haast niet anders.
Merken jullie dat ook? Alles komt weer bij elkaar. Dit is een reünie. Dit is een reünie van een toevallige gebeurtenis.

TRUDI:
Wat een onzin.

IVAR:
In mijn hoofd is het logisch.

JAAP EN TANJA KOMEN OP

JAAP:
Sorry. We staan hier verderop. Pech met de auto en...

IVAR:
Wat zei ik.

TANJA:
Hallo. O. Ik... Hallo.

BLACK OUT.

VOICE OVER:
Waar zullen we beginnen denk je.
We spoelen terug. We spoelen tien jaar terug.
Waar zullen we beginnen denk je.
Waar zullen we beginnen denk je.
We spoelen terug. Zoals vaders op verjaardagsfeestjes vroeger de super acht filmpjes terugspoelden.
Waar zullen we beginnen denk je.
Dan zag je iemand hapje voor hapje een ijsje uit z'n mond halen, bolletje vol bolletje werd er en keurig ijsje opgebouwd
Waar zullen we beginnen denk je.
Liep de slagroom netjes langs het hoorntje omhoog en vormde uit zichzelf een keurig toefje. Je lachte je gek. Veel leuker dan iemand een ijsje op zien eten.
Waar zullen we beginnen denk je.
Met het hele gezin achterstevoren een auto instappen en dan achteruit terug de vakantie inrijden.

*We spoelen terug. We spoelen tien jaar terug.
Waar zullen we beginnen denk je. Waar zullen we beginnen denk je.*

BEELD ACHTERUITSPRINGENDE MAN

TRUDI:

Ik spreek niet graag bij mensen thuis af. Op de bank in een vreemde kamer, ik weet niet hoe het komt maar daar begin ik binnen de kortste keren te geeuwen. Hoe dikker de vloerbedekking, hoe dieper je in de kussens wegzakt, des te sneller ben ik uitgeteld. Dat soort kamers heeft geen eigen karakter en daarom zuigen ze jou leeg. Ik wordt helemaal gek van die orde, die typische huislucht, nergens is er iets toevallig terechtgekomen, alles ligt er omdat het daar is neergelegd. Snap je dat ik blij ben dat je hier naartoe gekomen bent. In café's heb ik nergens last van, dat is allemaal eerlijk materiaal, tafels van marmer, hardhouten stoelen, de muren weerkaatsten het geluid van glazen en stemmen en de espresso machine. Zo'n gebouw is bezig, heeft het veel te druk om jou te storen. Dat heeft ook al zo veel meegemaakt. De blikken die er gewisseld werden door de jaren heen, dat is pure energie die door de ruimte heen schiet. Aan zo'n gebouw laadt je je op. Och man. We zitten goed, neem dat maar van me aan. Hier kan het nog alle kanten op. Zal ik je straks de stad laten zien. De plekken waar je zelf niet komt. Je moet nooit de aanwijsborden volgen, dan loop je zoals ze willen dat je loopt, dan kom je nergens. Als je op je gevoel afgaat vind je vanzelf de weg, kom je op de vreemdste plekken. Je hebt geluk dat je mij tegen kwam. We gaan eerst nog een tijdje van de chaos in dit café genieten. En straks gaan we samen op ons gevoel door de stad zwerven.

VOICE OVER (stem klein meisje):

Wordt straks alles anders. Is het nooit anders geweest. Komt verstand met de jaren. Heeft de jeugd de toekomst. Worden kinderen die vragen altijd overgeslagen. Duurt eerlijk het langst. Zullen de eersten altijd de laatsten zijn. Kijk je nergens meer van op. Ga jij met de tijd me. Kan je mij nog volgen. Had je even niet opgelet. Ging het gewoon langs je heen. Dacht je er gewoon niet bij na. Wat is gewoon. Kan het iedereen overkomen. Kon je het niet weten. Had je het anders willen doen. Wat is achteraf. Ben je te alert. Was het niet zo bedoeld. Doe je enkel waar je zin in hebt. Doe je geen vlieg kwaad. Doe je het maar. Heb je geen idee. Is het je volkomen duidelijk. Heb je je kansen voorbij laten gaan. Heb je het niet voor het zeggen. Laat je over je heen lopen. Moeten ze het zelf maar weten. Heb jij nergens last van. Zou je alles anders willen doen. Was je vroeger heel anders. Ben jij de uitzondering op de regel. Ben jij het middelpunt. Ben jij de ware Jacob. Ben jij egoïstisch. Ben je vredelievend. Ben je de enige echte. Ben je de eeuwige tweede. Ben jij moeders mooiste. Ben je liever lui dan moe. Ben je beter laat dan nooit. Ben jij mijn laatste redding. Ben jij de man die alles kan. Ben je de vrouw van mijn dromen. Ben je de man met de hamer. Ben je mijn steun en toeverlaat. Ben je de eenzaamheid zelve. Ben je bang. Ben je nooit te oud om te leren. Ben je boos. Weet je van niets. Kan jij er niet mee zitten. Ben je het zat. Ben je het echt.

EERSTE ONTMOETING IVAR EN JAAP (Jaap speelt gitaar, Ivar staat hinderlijk dichtbij)

JAAP:

Wat moet je van me.

IVAR:

Wat moet je van me. Dat zeg je niet. Wat moet je van me. Dat komt zo uit een filmscript.

JAAP:

Wat wil je nou.

IVAR:

Dat is al beter. Ik wist dat je een Nederlander was. (geeft een hand) Ivar van Urk.

JAAP:

Jaap.

IVAR:

Dag Jaap. Ineens liepen we gelijk op hè, daarstraks, plotseling liep ik naast je. We hebben elkaar vanuit onze ooghoeken bekeken, Jij probeerde van me af te komen, door plotseling een zijstraat in te slaan. Maar op het moment dat jij je pas versnelde ging ik ook vanzelf iets harder lopen. Bleef je opeens ergens stil staan, voor een willekeurige etalage, dan stond ik een eindje verderop in een andere etalage te turen, en precies op het moment dat jij besloot door te lopen liep ik ook verder, ik kon er niets aan doen. Zo hebben we een hele tijd gelijk op gelopen, dan weer kuierden we schijnbaar op ons gemak door de stad, dan weer liepen we onnatuurlijk snel, alsof we te laat waren voor een belangrijke afspraak. Mensen in tuinen en straten hebben ons nagekeken, auto's zijn langzamer gaan rijden als we ze passeerden, maar jij hebt al die tijd volgehouden dat er niets aan de hand was. Je hebt je zwijgend maar met kloppend hart laten volgen. Daarnet ben je quasi relaxed op het bankje gaan zitten, waar ik natuurlijk ook op terecht kwam. Met trillende handen heb je een sigaret aangestoken, ik ben je constant blijven aankijken, en nu zwijg je nog steeds, maar dat geeft niets.

IVAR:

Mag ik een sigaret van je, Jaap.

JAAP:

(geeft hem een sigaret)

IVAR:

Tenks. Moest je daar nou zo hard voor weglopen.

JAAP:

Hoe bedoel je.

IVAR:

Voor iemand die een sigaret van je wil.

JAAP:

Loop je daarom achter me aan.

IVAR:

Wat denk je.

JAAP:

Ik ben geen flikker ofzo.

IVAR:

Waar houdt je dan wel van.

JAAP:

Wat gaat jou dat aan.

IVAR:
Jij begint er over.

JAAP:
Omdat jij achter me aan loopt.

IVAR:
Dat is me overkomen.

JAAP:
Je loopt al een half uur achter me aan.

IVAR:
Ja.

JAAP:
(staat op, wil weggaan)

IVAR:
Wacht. Wacht even. Ik wilde met je praten.

JAAP:
Waarom.

IVAR:
Omdat je een Nederlander bent. Er komen hier nooit Nederlanders. Ik woon hier in dit kutland. Snap je. Sorry. Ik wilde je niet beledigen. Ik wilde gewoon weer een keertje m'n eigen taal spreken, sorry van daarnet. Hé. Sorry.

JAAP:
Het is oké.

IVAR:
Jij bent ook snel tevreden.

JAAP:
(wil weer weggaan)

IVAR:
Je kunt niet zomaar weggaan. Ik loop niet voor niets een half uur achter je aan, we hebben iets met elkaar uit te vechten. Als je nu weggaat komen we elkaar later weer tegen, op een of ander terras, of in een kroeg, vanavond. Laten we nu de confrontatie aan gaan, dan hebben we dat maar gehad. Je vindt me een lul hè.

JAAP:
Ach ik...

IVAR:
Dat kun je toch gewoon zeggen. Vind je me een lul of niet.

JAAP:
Ik vind je een lul ja.

IVAR:
Zie je wel dat er iets is tussen ons. Wat heb je tegen me.

JAAP:
Niets. Ik ken je niet.

IVAR:
Dat zegt niets. Daarnet vond je me een lul.

JAAP:
Omdat je doordraaft.

IVAR:
Dat is al iets. Zie je wel dat er iets is.

JAAP:
Dat komt door jou.

IVAR:
Je kunt ook weglopen.

JAAP:
Ja.

IVAR:
Ga dan.

JAAP:
(kijkt hem aan)

IVAR:
Indrukwekkend hoor. Zie je dat je blijft. Dacht je dat we elkaar zomaar tegenkwamen. Ik woon hier al tien en ik ben nog nooit een Nederlander tegengekomen. Jij reist hier naartoe, god mag weten waarom, en je komt uitgerekend mij tegen. Dat kan toch geen toeval zijn.

JAAP:
Ik ben hier voor m'n werk.

IVAR:
Wat doe je.

JAAP:
Gitarist.

IVAR:
Kunstenaar. Interessant man. Zie je dat we langzamerhand in en verhaaltje verzeild raken. Of je het nou wilt of niet. We hebben iets uit te vechten.

JAAP:
Waarom wil jij persé vechten.

IVAR:
Omdat ik je niet mag, denk ik. En jij vind me een lul. Of misschien omdat ik geen instrument speel. Ik heb totaal geen gevoel voor muziek, ik luister er naar maar ik kan zelf niks. En ik weet precies hoe jullie kunstmensen denken over mensen die geen gevoel voor kunst hebben. Dat is pure minachting.

JAAP:
(lacht)

IVAR:

Ja lach maar. Ik kijk dwars door je heen. Een beetje in kroegjes spelen, moeilijk kijken, de hele avond gratis zuipen en dan met een meisje mee naar huis, gratis naaien, gratis slapen, 's morgens misschien nog een gratis ontbijtje. Dat is je leven, toch.

JAAP:

Ja hoor. (zet z'n walkman aan)

IVAR:

Zeg wat denk je wat we gaan doen zo. We gaan geen goeiedag zeggen, daarvoor zijn we al te ver onderweg, dan had je daarnet moeten doorlopen, mij een sigaret geven en wegwezen. Nu gaan we het meemaken. Gaan we samen de stad door. Gaan we van terras naar terras lopen. We gaan in de brandende hitte gaan we glas na glas drinken. Je gaat me zelfs sympathiek vinden, na een tijdje. Zeker als ik steeds weiger als je wilt betalen, dat ga je op den duur waarderen. (Jaap staat op) En ik ga jou waarderen man, ik vind je in wezen een goeie vent. (Jaap loopt weg) Hé. Je vergeet je casseteding, hoe heet dat.

EERSTE DANS TANJA

DANS HERMAN EN TRUDI

BEELDEN UITZOOMEN VANAF DE AARDE

DE EERSTE AVOND IN HET CAFÉ

TRUDI:

We hebben de hele avond gepraat. We hebben veel gedronken.

HERMAN:

Ik heb zo diep in je ogen gekeken dat ik bijna kon zien wat je dacht. Vreemd hè. Ik kan je nog niet in een keer helemaal zien, heb jij dat ook.

TRUDI:

Hoe bedoel je.

HERMAN:

Ik zie alles los, je ogen, je haar, je vingers toen je je portemonnee opende om te zien of je nog een rondje kon betalen. Je mond, hoe je rookte, hoe je dronk, als je lachte. Je lacht hard, de mensen keken soms om.

TRUDI:

Vond je dat erg.

HERMAN:

Nee.

TRUDI:

Niemand gaat zomaar de hele avond aan een tafeltje zitten.

HERMAN:

Natuurlijk niet. Maar toch heb ik getwijfeld.

TRUDI:

Niemand stelt daarna zomaar voor nog even naar een ander café te gaan.

HERMAN:

Dat weet ik wel. En toch heb ik getwijfeld.

TRUDI:

Ik ook.

HERMAN:
Jij ook.

TRUDI:
Heb je niets gemerkt.

HERMAN:
Ik heb echt niets gemerkt.

TRUDI:
Ik durfde eerst niet eens voor te stellen naar een ander café te gaan.

HERMAN:
Het klonk heel zelfverzekerd.

TRUDI:
Dat was nep.

HERMAN:
Zoals jij de trap op kwam...

TRUDI:
Dat was echt.

HERMAN:
Ik heb me afgevraagd of ik net zo goed in het café paste als jij. Zoals ik aan het tafeltje zat, naast de barkeeper die cocktails mixte, wat een show maakte die man daar van. Had hij thuis vast op geoefend. Volgens mij had iedereen in het café thuis geoefend. Maar jij kwam volkomen autodidact die trap op.

TRUDI:
Niks van gemerkt.

HERMAN:
Dat bedoel ik. Ik zat als een amateur aan dat tafeltje. Juist door die barkeeper.

TRUDI:
Onzin. Die barkeeper viel volkomen in het niet bij jou.

HERMAN:
Echt?

TRUDI:
Vind ik wel. Met je imitatie-zippo.

HERMAN:
Kon je dat zien.

TRUDI:
Als je niet blind bent.

HERMAN:
Ik kon zo veel roken en drinken als ik wilde, het maakte niets uit.

TRUDI:
Omdat we nog niet wisten wat we allemaal mee gingen maken.

HERMAN:
Hoe bedoel je.

TRUDI:

Dat je de ring die ik je ga geven een dag later alweer zal verliezen.

HERMAN:

Dat meen je niet.

TRUDI:

Symbolisch hè.

HERMAN:

Ik vind het meer pech.

TRUDI:

Je bent gaat trouwens alles wat ik je geef verliezen, geloof ik. Of het gaat kapot.

HERMAN:

Stom zeg.

TRUDI:

Stom ja. Als we dat nu allemaal zouden weten. De vreselijke vakantie die ons te wachten staat. Als we onszelf in de regen konden zien zitten, koken op een bijna lege gasfles die steeds uitwaait. Koude voeten in een natte slaapzak. De ruzies om niks. Als we dat nu allemaal zouden weten, kunnen we dan niet beter nu afscheid nemen, nu het nog leuk is. (stilte) Gelukkig weten we niets.

HERMAN:

We gaan zo precies in de maat over straat lopen.

TRUDI:

We gaan afscheid van elkaar nemen bij het stoplicht, dat wel dertig keer groen gaat springen. (staat op) Even naar de w.c.

HERMAN:

Als je zo terug komt woon ik aan het water waar wij elkander vonden toen je blond en wild was. Zal ik een huis voor je bouwen, in de tussentijd, met veel echte natuur er omheen, geen aangelegde perkjes.

TRUDI:

Wat is dat.

HERMAN:

Als ik je lok, met mijn hamergeklop Als ik een steiger voor je bouw, om je boot aan te leggen. Denk je dat je me direct zal herkennen, mijn zwetende lijf tussen het onkruid. Het gras is daar zo hoog, het huis zou er net zo goed niet zou kunnen zijn. Ik zou er net zo goed niet kunnen zijn. Denk je dat je ons direct herkent, als je straks terug komt?

TRUDI:

Verzin je dat nou zelf.

HERMAN:

Het is een beetje gejat.

TRUDI:

Dacht ik al. (af)

IVAR:

Ze gaat je straks groeten. Bij dat stoplicht. Dag Herman. Ik kan het je niet uitleggen, maar dat ze je naam gebruikt, de manier waarop ze het zegt. Of misschien juist hoe ze er bij kijkt. Voel je hoe dat naar binnen klapt. Dag Herman. Die naam is nog nooit zó van jou geweest. Daar zal je om moeten huilen. Later. Als je weer langs het stoplicht rijdt, omdat je daar nou eenmaal langs moet. Als je ouder bent geworden. Zie je jezelf weer staan, op je fiets voor de bloemenzaak, waar ze morgen een plant voor je gaat kopen, ach man, hoe ze daar staat, als je morgen de deur voor haar open doet. Met twee planten in een pot, dan leek het tenminste nog wat, niet helemaal zeker of je wel van planten houdt, ze houdt zelf van planten en wat is er nou mooier om te geven dan wat je zelf graag zou willen krijgen. Goed opletten hoor, als je open doet. Dat mag je niet vergeten.

En vind je jezelf terug, later op de avond in de haven, boten en lichtjes om jullie heen. En weet je niets te zeggen dan geeft dat niks. Je hoeft niet altijd te praten. Kon je jezelf maar zien staan. Als in een film staan jullie daar, Ach man. Je gaat het zo verschrikkelijk verpesten maar dat geeft niets. Zo gaat dat. Maar als je jullie nu zou kunnen zien staan. Prachtige avond, diepbloeuwe lucht, ruik je het water, dat het zo laat nog zo warm is buiten. Als je dat allemaal kon zien dan zou je nergens meer over twijfelen. (Trudi komt terug van het toilet, samen met Herman af)

Als het hun niet lukt vanavond dan lukt het niemand.

NUMMER IVAR SAMEN MET JAAP SAVING A DANCE

IVAR EN JAAP OP HET TERRAS

IVAR:

Zie je dat we elkaar weer ontmoeten. Zo gemakkelijk komen we niet van elkaar af.

JAAP:

Het is gewoon puur toeval...

IVAR:

Onzin. Ik zei het nog, vanmiddag, als we nu de confrontatie niet aangaan komen we elkaar vanavond wel ergens tegen. Op een of ander terras. Ga zitten, alsjeblieft. (Jaap gaat zitten) Had ik gelijk of niet.

JAAP:

Je had gelijk.

IVAR:

Precies. Ik heb meestal gelijk. Altijd eigenlijk. Kwestie van de juiste verbanden leggen. Dingen in mensen herkennen. (geeft Jaap z'n walkman terug) Grappige muziek. Kijk. Jij bent in wezen een goeie vent, dat je zomaar op de bonnefooi naar dit land bent gekomen, net als ik vroeger, dat je denkt met je gitaar genoeg te kunnen verdienen de eerste tijd, dat het in Nederland niet ging, natuurlijk ging het daar niet, Nederland is geen land is om in te leven. Nederland is een werkland. Een wat vliegt de tijd land. Alles is er zo netjes aangeveegd, dat is nog verstikkender dan de stof die hier de hele dag rondwaait. Waar je zo'n dorst van krijgt.

JAAP:

Wil je wat drinken.

IVAR:

Ik betaal. (schenkt twee glazen wijn in) Dat heb ik toch gezegd vanmorgen. Ik doe alles wat ik zeg, daar kun je op rekenen. Waar was ik. Wij verdragen Nederland en Nederland verdraagt ons, maar het is geen liefde. Dus wat doe je, je neemt al je geld op en vertrekt. Jij bent vertrokken en net als ik koos je een extreem om naartoe te gaan. Een land dat in niets op Nederland lijkt. Je had waarschijnlijk net een ongelukkige liefde achter de rug, het einde van een lange relatie, dat wil wel helpen. Zo is het gegaan toch.

JAAP:

Zo ongeveer.

IVAR:
Het klopt hè. Dat met de liefde ook hè.

JAAP:
Min of meer.

IVAR:
Min of meer, ongeveer, het klopt als een bus.

JAAP:
En hoe weet je dat allemaal.

IVAR:
Dat zie je toch direct. De ongelukkige man met zijn gitaar. Geloof me, jij bent er hier zo overheen.

JAAP:
Ik hoop het.

IVAR:
Wat zeg je.

JAAP:
Ik hoop het.

IVAR:
Ja ja. Op die manier. Ik gun het je van harte hoor. Als het mij maar niet aanging, maar het ging mij natuurlijk wel aan, dat geluk van jou. Ik zag direct dat we wat uit te vechten hadden, vanmorgen. Het wordt me opeens een stuk helderder, ons verhaaltje. Ik voel het aan alles, wij gaan hier niet met een goed gevoel op terugkijken. Maar we moeten door. (schenkt weer wijn in)

JAAP:
Laat me tenminste een rondje betalen.

IVAR:
Nee. Zo gaat het dus niet. Ik betaal. Dat vind je nou juist zo leuk aan me. En des te tragischer het verhaal. Ik betaal mijn eigen drama op dit moment.

JAAP:
Hoezo.

IVAR:
(tegelijk met Jaap) Hoezo. Ik betaal mijn eigen drama, omdat het veel erger is als ik je met de beste bedoeling aan mijn tafeltje uitnodig, alles voor je betaal, en wat doe jij, aan het eind van het verhaaltje, je maakt me kapot, want zo gaat het natuurlijk, hoe vriendelijker ik ben, hoe harder jij me onderuit haalt. Terwijl we elkaar nu nog mogen, man, ik vind je een prima gast, echt, en jij bent mij gaan waarderen, dat ga je zo vast zeggen. Ik vind je oké, zoiets, let maar eens op. Nog voor de haan gekraaid heeft ga je dat zeggen. Raar hè.

JAAP:
Waarom wil je steeds van die vervelende dingen zeggen. Ik vind je oké. Echt.

IVAR:
Dat is snel.

JAAP:
Wat.

IVAR:
Je zei het. Ik vind je oké. Ik had gezegd dat je het ging zeggen. Zie je nou wel.

JAAP:
Zei ik dat.

IVAR:
Yes sir.

JAAP:
Het zat nog in m'n hoofd denk ik.

IVAR:
Onzin.

JAAP:
Omdat jij het net zei.

IVAR:
Wat jij zegt is voor je eigen verantwoording. Kom op zeg.

JAAP:
Luister. Ik ken je niet, ik heb niks tegen je, waarom zou ik je iets aan willen doen.

IVAR:
Dat is geen kwestie van willen, zo gaat het nou eenmaal. Je moet het niet zo zwaar zien. In wezen help je me door mijn drama te vergroten. Kijk. Het is hier prachtig, ik heb alles, hoef niets. Maar ik weet van gekkigheid niet meer wat ik moet doen, spreek willekeurige voorbijgangers zoals jij aan, jongen, ik zal blij zijn als je me in het ongeluk gaat storten. Eindelijk iets waar ik me weer helemaal op kan richten. Heerlijk, de hele dag zielig in een hoekje zitten, mijn hersens pijnigen, waarom is het toch zo gelopen, waar heb ik dit aan verdiend...

JAAP:
Je bent gek.

IVAR:
Het is de waarheid.

JAAP:
Onzin.

IVAR:
We zullen zien. (stilte) Je bent vrij om te gaan.

JAAP:
Dan ga ik natuurlijk niet, als je dat zegt.

IVAR:
Stom.

JAAP:
Dat zal dan wel weer.

IVAR:

Ik kijk dwars door je heen jongen. Waarom zitten we hier op dit terras. Denk nou eens na. Niemand zit hier op een terras. De bekenden die ik groet kijken eerst verbaasd, dan zien ze pas dat ik het ben. Zelfs de mooie bekende die komt aanlopen, aan het eind van de straat, heeft nu nog niet door dat ik het ben. Jij had haar direct door hè, daarnet. Iedereen heeft haar altijd direct in de gaten, overal waar ze komt. Ze heeft ons gezien. Zie je, ze zwaait. (Jaap zwaait naar haar) Heel goed. Zwaai maar terug. Voel je waar we naartoe gaan. Goed opletten. Ik zal je zo direct aan haar voorstellen. Ik stel je zo voor aan de vrouw, die ik hier lang geleden op een van de eerste avonden dat ik hier was zag dansen. In zo'n klein kelderkroegje, die je hier op de gekste plaatsen vindt. De vrouw die nog steeds avond aan avond in kroegen danst. De vrouw die bij mij aan tafel kwam zitten, me in no time arm dronk en daarna uitnodigde bij haar te logeren, omdat ik immers geen hotel meer kon betalen. De vrouw in wiens huis ik nog steeds woon, aan die vrouw stel ik je zo voor. De vrouw voor wie ik gebleven ben in dit stoffige land. De vrouw die jij straks van me af gaat pakken, aan die vrouw stel ik nu voor.

(Tanja weet niet goed wat ze moet doen, loopt achter Ivar aan, besluit op het laatste moment toch te blijven, stilte, Jaap stemt zijn gitaar, stilte, Jaap speelt een intro van een dans, Tanja gaat zitten, luistert, Jaap daagt haar met z'n gitaarspel uit om te dansen, Tanja wil alsnog weg, besluit op het laatste moment te blijven, er volgt een dans)

TWEEDE DANS JAAP EN TANJA

OP HET DAK

HERMAN:

Ken je dat moment. Als opeens alle vogels beginnen te zingen. Dat is bijzonder hè.

TRUDI:

Hmhm. Wat een uitzicht man.

HERMAN:

Mooi hè. Het is een van de hoogste panden in de wijk.

TRUDI:

Je kan echt over de hele stad uitkijken. Er is haast niemand wakker .

HERMAN:

Hoe laat zou het zijn.

TRUDI:

Geen idee. Laat.

HERMAN:

Ik zal wel doodop wezen morgen. Moet jij morgen veel doen.

TRUDI:

Ja.

HERMAN:

Ik ook.

TRUDI:

Dit soort nachten geven ook energie.

HERMAN:

Hmhm.

TRUDI:

Toch.

HERMAN:

Ik hoop het.

TRUDI:
Ik weet het.

HERMAN:
Jij zegt het.

TRUDI:
Toch nog best veel licht.

HERMAN:
De zon komt zo op, denk ik.

TRUDI:
Waar komt ie op.

HERMAN:
Heb ik nog nooit gezien, hier.

TRUDI:
Waar gaat ie onder.

HERMAN:
Daar.

TRUDI:
Dan is dat west. Zuid. Noord. Dan is daar het oosten. Nu daagt het in het oosten.

HERMAN:
Wat is dat.

TRUDI:
Zongen we vroeger in de kerk.

HERMAN:
O ja.

TRUDI:
Zo onthoudt ik waar de zon op komt.

HERMAN:
Richting de havens, dat daar is het oosten.

TRUDI:
Ja. (stilte) Hé. Is dat niet-

HERMAN:
Waar.

TRUDI:
Daar. Achter die fabriek. Daar komt de zon op. Zie je dat licht.

HERMAN:
Ja.

TRUDI:
Mooi man.

HERMAN:

Ik ben benieuwd wanneer ie er bovenuit komt.

TRUDI:

Dan gaan die vogels zingen toch.

HERMAN:

Ik weet niet of dat ervoor of erna is.

TRUDI:

Ze reageren toch op het licht.

HERMAN:

Ik denk het.

TRUDI:

Hij wordt steeds feller, heb ik het idee.

HERMAN:

Bijzonder hè. Dat we hier staan nu.

TRUDI:

Ja.

HERMAN:

Ik hou van je.

TRUDI:

(kust hem, stilte)

HERMAN:

Toen ik met m'n ouders op vakantie was, ik weet niet, ik denk dat ik een jaar of vijf was, denk ik, zoiets, toen zaten we in een zomerhuisje, ergens in een bos, in Brabant geloof ik, en m'n vader had me beloofd dat we een keer een ochtendwandeling zouden gaan maken, en ik wist niet precies wat ie daar mee bedoelde, ochtendwandeling, maar het leek me geweldig, vooral ook om dat dan samen met hem te doen, zonder m'n broertjes.

TRUDI:

Hoeveel broers heb je.

HERMAN:

Twee.

TRUDI:

Ouder of jonger.

HERMAN:

Allebei jonger.

TRUDI:

(verrast) Jij bent de oudste.

HERMAN:
En jij.

TRUDI:
De jongste. Een zus.

HERMAN:
Lekker rustig.

TRUDI:
Ik wist niet dat jij de oudste was.

HERMAN:
Maakt dat wat uit.

TRUDI:
Het zegt wel wat toch.

HERMAN:
Hmhm.

TRUDI:
En toen.

HERMAN:
Wat.

TRUDI:
Met die ochtendwandeling.

HERMAN:
O ja. Ik had me er dus heel erg op verheugd, ik wilde ook persé alleen, want er was op een gegeven moment sprake van dat mijn oudste broertje mee zou gaan, maar dan was voor mij alle lol eraf, dus daar heb ik me tegen verzet, dus toen zouden we alleen gaan, mijn vader en ik, op de Ochtendwandeling, ik kon er niet van slapen, ik was zo benieuwd. Dus ik was echt nog doodop toen m'n moeder me 's morgens vroeg wakker maakte. Ik was echt misselijk van de slaap. En het was nog helemaal donker. Ik wilde eigenlijk het liefst in bed blijven. Maar dat leek me zo sneu voor m'n vader, die had zich er minstens zo op verheugd als ik, dacht ik, dus toen zijn we wezen wandelen door het bos, in de mist. Het enige wat we gezien hebben is een dooie vogel, een vlaamse gaai geloof ik. Geweldige naam voor een vogel hè, vlaamse gaai. Ik meen dat het zomerhuisje waar we logeerde ook de vlaamse gaai heette, al die huisjes hadden vogelnamen, dat is dan weer idioot, maar wij hebben dus een dooie vlaamse gaai gezien, dat was alles. Die zat gewoon op een tak in een boom. Eerst dachten we dat ie nog leefde. Dat ie bleef zitten omdat wij zo voorzichtig dichterbij kwamen. Maar hij viel nog niet uit de boom als je onderaan met z'n tweeën tegen de stam trapte. Dat was de enige belevenis op de hele ochtendwandeling. We waren kletsnat en steenkoud toen we weer thuis kwamen. Het viel me zo tegen. Ik had heel wat meer van een ochtendwandeling verwacht.

TRUDI:
Wat dan?

HERMAN:
Weet ik veel. In ieder geval niet dat een ochtendwandeling alleen maar een wandeling in de ochtend zou zijn. Net als een kermisbed.

TRUDI:
Wat is dat.

HERMAN:
Ken je dat niet. Daar mocht ik op slapen bij kennissen, vanavond maken we voor jou een kermisbed, hadden ze gezegd. Man, wat was ik benieuwd, ik wilde al om zeven uur naar bed.

TRUDI:
En wat was het.

HERMAN:
Een matras op de grond.

TRUDI:
Wat zielig.

HERMAN:
Het was echt heel erg.

TRUDI:
Dat bedoel ik ook.

HERMAN:
Voor een kind is dat erg.

(stilte)

TRUDI:
Dat gaat nog best langzaam hè. Tot ie echt opkomt.

HERMAN:
Het wordt wel steeds lichter. Geloof ik.

TRUDI:
Dat dat nog zo lang duurt. (stilte) Ik vind het een beetje fris. Jij ook.

HERMAN:
Wil je naar binnen.

TRUDI:
Jij?

HERMAN:
Laten we nog even wachten, het kan niet lang meer duren. (stilte) Wat een uitzicht hè?

TRUDI:
Hmhm. (stilte) Zie jij nou beweging?

HERMAN:
Ja. (stilte)

TRUDI:
Zo meteen is het de zon niet.

HERMAN:
Hij beweegt toch.

TRUDI:
Ik weet het niet. (stilte)

HERMAN:
Ik zie hem toch bewegen.

TRUDI:
Waarom komt hij er dan niet bovenuit.

HERMAN:
Dat gaat blijkbaar heel langzaam.

TRUDI:
Als ie onder gaat gaat het heel snel.

HERMAN:
Ja. (stilte)

TRUDI:
Volgens mij is het de zon niet.

HERMAN:
Denk je niet.

TRUDI:
Hoe lang staan we hier nu al.

HERMAN:
Wat is het dan.

TRUDI:
Een lamp ofzo.

HERMAN:
Welnee.

TRUDI:
Wat anders.

HERMAN:
Denk jij dat het een lamp is.

TRUDI:
Ik denk van wel.

HERMAN:
Dat zou toch stom zijn.

TRUDI:
Ga 'ns staan. Dan kan je het misschien iets beter zien.

HERMAN:
Ik zou het echt stom vinden als we de hele tijd naar een lamp staan te kijken.

TRUDI:
Ga 'ns staan. (Herman gaat staan) Zie je wat.

HERMAN:
Ja.

TRUDI:
Wat dan.

HERMAN:
Een lamp.

TRUDI:
Zie je wel.

HERMAN:
Jezus wat stom.

TRUDI:
Ik dacht al dat het een lamp was.

HERMAN:
Jezus, wat stom. (stilte) Ik vind het echt ontzettend stom weet je dat.

TRUDI:
Maakt het wat uit dan.

HERMAN:
Ik vind van wel.

TRUDI:
Het was toch bijzonder.

HERMAN:
Het leek bijzonder.

TRUDI:
Wat is het verschil.

HERMAN:
Dat het met terugwerkende kracht idioot is.

TRUDI:
Nou en.

HERMAN:
We hebben staan wachten tot er een lamp boven een fabriek uit ging stijgen.

TRUDI:
Dat is een stuk origineler dan wachten op de zon die opkomt.

HERMAN:
Vind je.

TRUDI:
Dat vind ik wel.

HERMAN:
Nou dat vind ik dus niet.

VOICE OVER: ELS INGEBORG SMIDTS)

We stijgen op, zo direct. We springen, en vergeten daarna naar beneden te vallen. Zie je het gras een weiland worden, daarna een groene vlakke. Blijf maar naar beneden kijken, dat is een leuk gezicht. Het is allemaal waar, zie je wel, zilveren rivieren kringelen naar de zee, precies zoals je van een landkaart kent. Het land en de zee, de lucht er omheen. Nu weet je zeker dat de aarde een bol is. Er wordt ergens een kind geboren nu. Je hebt er naar gekeken, kun je later zeggen. Ik heb naar de wereld gekeken toen jij geboren werd. Toen jij naar je werk fietste, de man van je dromen voorbij liet lopen, toen jij met tegenzin opstond. Toen jij frontaal op een vrachtwagen botste keek ik naar de wereld. Ik heb atoombommen zien ontploffen. Duizenden parachutisten uit de lucht zien vallen. Ik zag Columbus Amerika ontdekken. Ik heb me telkens weer verbaasd, ik zag hele bossen verdwijnen. Ik zag opeens bunkers langs de kust. Opeens werden overal dezelfde vlaggen gehesen. Ik zag dat ze telkens dachten dat alles opeens heel anders kon worden. Terwijl ik al jaren hetzelfde zag. Het land, de zee, met de lucht er omheen.

Jij was er bij, soms, gebeurde er iets in een huis naast het jouwe. Was het drie uur vliegen van jou vandaan oorlog. Je was er altijd dichterbij dan ik. Vind jij dat ik er meer mee te maken had dan jij, omdat ik toevallig naar de aarde keek toen het gebeurde. Ik probeer me nergens aan te onttrekken, ik zeg je waar het op staat. In grote lijnen is alles steeds doorgegaan, toch. In wezen liggen we nog steeds op schema, ik vind het nog steeds behoorlijk goed zo. Dat zie je pas als je hier boven zweeft. Kijk maar. Het land, de zee, met de lucht er omheen. Zie jij van hieruit het verschil tussen een carnavalsoptocht en een straatrel. Van bovenaf zijn dat toch allebei pleinen en straten vol mensen. Treinen met vakantiegangers, treinen met gedeporteerden, een trein is voor mij een trein. Van bovenaf zijn die dingen niet goed te onderscheiden, en al zou je het zien, dan nog zou het je niet veel doen, ben ik bang. Je bent hier los. Op aarde word je voortdurend omlaag getrokken. Je kunt er niet boven jezelf uitstijgen, je sleept je voort. Alles slijt op aarde. De zwaarste rots, de hoogste bergen, korreltje voor korreltje worden ze gesloopt. Daarom ben ik er niet graag, op de aarde, ik vind het een depressieve planeet die zichzelf voortdurend omlaag trekt. Ik zweef hier liever rond, dan zie ik het verval als een langzame beweging, alsof je door een kaleidoscoop kijkt en dan heeft het wel wat. En als de aarde me verveelt kijk ik naar de maan, de zon of de sterren. Zoals je 's nachts in de vakantie op je rug voor je tent omhoog ligt te kijken, zo lig ik hier vaak. Vind je het fijn dat ik alles zo betrekkelijk maak. Lijkt het je wat. Net als ik een eeuwigheid op je rug liggen kijken. Voor altijd voor je tent naar de hemel staren. Zou je het aankunnen, het lichte leven, waar het altijd dag is en er nooit aan je wordt getrokken, het leven zonder weerstand, zonder druk, waar het in wezen niet uit maakt of je er bent. Zie je het zitten een eeuwigheid met me rond te zweven. Kijken naar de aarde de zee en de lucht er omheen. Of blijf je liever met beide benen op de grond.

DERDE DANS TANJA EN JAAP

MONOLOG TRUDI:

We lopen samen over een veld. Wat een lucht om ons heen, dat is pas ademen. We hebben ons niet het bed in laten drijven door de nacht. Hoeveel kroegen zijn we in geweest, denk je. Hoe vaak hebben we de lampen aan zien gaan, laatste ronde horen roepen. Als je doorzoekt vind je altijd een plek waar je nog terecht kunt, verstopt achter dikke gordijnen. Je wint het makkelijk van de nacht. De aarde draait wel door, dat houdt de nacht niet tegen. En zolang de zon niet aan de achterkant per ongeluk uitdooft wordt het vanzelf weer licht. Ik denk dat we een beetje uitgepraat zijn. Niet op een onprettige manier. We kunnen nu naast elkaar lopen en zwijgen zonder dat het pijnlijk is. Ik zal je de ochtend laten zien, zoals die bedoeld is, zonder vliegtuigen en snelwegen. Er hangt een beetje mist tussen de bomen. Je ziet je eigen adem in wolkjes uit je neus verdwijnen. Rechts van ons wordt de lucht iets lichter. We hebben mazzel. Het is bijna onbewolkt, het wordt vast een prachtige dag. We wandelen samen door de ochtend. Ik denk dat het goed afloopt, ons verhaal. Ik denk dat we later zullen glimlachen, als we per ongeluk weer eens terugdenken aan vanavond.

EINDSCENE (REÜNIE SCENE DEEL TWEE)

JAAP:

Sorry. We staan hier verderop. Pech met de auto en...

IVAR:

Wat zei ik.

TANJA:

Hallo. O. Hallo. Ik...

IVAR:

Wat zei ik. Dit is een reünie. Zie je dat je sommige dingen kan voorzien. Als je maar goed oplet en de juiste verbanden legt. De eerste keer dat wij elkaar ontmoetten wist ik toch ook precies hoe de dag zou gaan lopen.

JAAP:

Is dat zo.

IVAR:

Kom op. Ik heb je zelfs aan haar voorgesteld, er was geen ontkomen aan. (tegen Tanja) Ik wist dat je terug zou komen. Ik zag het al toen je langsreed. Ik heb het hun net nog verteld. (wil haar omhelzen) Dat is lang gele...

TANJA:

Niet doen.

JAAP:

Kom. We gaan wel ergens anders heen.

IVAR:

We komen elkaar niet voor niets opnieuw tegen.

JAAP:

(tegen Tanja) Kom... (af)

IVAR:

Wat... Eh... Wacht even... (stilte) Wacht even hoor. Er loopt hier iets verkeerd. (gaat kijken waar Tanja en Jaap zijn gebleven) Wacht even hoor. Ik bedoel. Dit kan toch niet de bedoeling zijn. Alles klopte tot het moment dat zij hier aankwamen. Ik zeg jullie dat ze komt, mijn vrouw. Prompt daarop verschijnt ze. En voor je het weet is ze er alweer vandoor. Dat kan niet de bedoeling zijn.

HERMAN:

Ze reed toen toch ook alleen maar voorbij.

IVAR:

Ja.

HERMAN:

In zoverre klopt het wel.

(stilte)

IVAR:

Ja. (stilte)

HERMAN:
Dat is op zich al heel bijzonder.

IVAR:
Dat vind ik niks. Het kan niet dat het hier eindigt. Zo'n hoop gedoe voor niets, dat slaat nergens op. Er zit iets anders achter, een bedoeling die we nog niet zien. (tegen Trudi) Waarom kwam jij hier langs.

TRUDI:
Ik wilde kijken hoe het er hier ook alweer uitzag.

IVAR:
Had je spijt.

TRUDI:
Hoezo.

IVAR:
Dat je was weggegaan. Ik heb het idee dat jullie misschien weer bij elkaar moesten komen.

HERMAN:
Dat lijkt me niet.

TRUDI:
Je kan toch gewoon even bij iemand op bezoek komen.

IVAR:
Dat is triviaal.

HERMAN:
Dat is met de meeste dingen.

TRUDI:
Misschien gaat het niet om ons, zijn we een zijlijntje van een ander verhaal.

IVAR:
(tegen Herman) Waarom was jij aan het bouwen zo straks.

HERMAN:
Wat maakt dat uit.

TRUDI:
(tegen Ivar) Hoor je wat ik zeg.

IVAR:
Daar zit iets. Je hebt iets gezegd over een steiger vroeger. Je zou een steiger voor haar bouwen om een boot aan te leggen.

HERMAN:
O ja.

IVAR:
Zie je wel dat ik gelijk heb.

TRUDI:
Dat was maar een gedichtje.

IVAR:
Dat bestaat niet.

TRUDI:

Misschien zijn we gewoon bijfiguren.

IVAR:

Dat bestaat niet.

TRUDI:

Waarom niet.

IVAR:

Ik ben nog nooit een bijfiguur geweest.

TRUDI:

Wat weet je daar van.

IVAR:

Luister. Ik zit met een enorme crisis. Als dat niet belangrijk is.

TRUDI:

Misschien maakt het voor het verhaal niets uit.

IVAR:

Ik wil weten waarom dit allemaal gebeurt.

TRUDI:

Waarom wordt er soms geschreeuwd in de nacht. Hoe durft iemand een mes in een ander te steken, iemands nagels uit te trekken, de hendel van de elektrische stoel over te halen. Weet jij het. Ik weet het niet.

IVAR:

Daar heb ik helemaal niets mee te maken. We moeten achter de waarheid zien te komen.

TRUDI:

De waarheid zorgt er wel voor dat hij altijd achter jou blijft.

IVAR:

Hoe bedoel je.

TRUDI:

Wat dacht je nou. De waarheid is zo vlug man. Als jij je omdraait, draait de waarheid even snel met je mee. Zo is de waarheid.

IVAR:

Wat een onzin.

TRUDI:

Wil je achter de waarheid komen dan moet je dus sneller dan je draait draaien. Je moet je dus nú heel snel omdraaien en dan zie je als je geluk hebt de waarheid van daarnet. Zoals een vliegtuig dat sneller dan het geluid vliegt, dat vliegt zijn eigen geluid voorbij. Jij moet dus min of meer je eigen beeld voorbij draaien, sneller dan het licht moet je je omdraaien, en dan kijk je dus eigenlijk terug in de tijd. En jij weet net zo goed als ik dat je niet terug in de tijd kan kijken, je kan je hoogstens dingen herinneren. Het enige dat je van de waarheid weet is de herinnering aan de waarheid van daarnet. De waarheid van nu, daar kom je helemaal nooit iets over te weten. En stel dat het je zou lukken om sneller dan je beeld te draaien. Je weet wat een knal het geeft als een vliegtuig zijn eigen geluid voorbij vliegt. Wat denk je te zien als je achter de waarheid komt. Hoogstens een enorme flits. Het maakt me niet uit hoor, maar jij begon erover. Kijk. Ik vind het ook niet leuk, dat slappe verhaaltje van de mens die in een grot de schaduw van de werkelijkheid zit te bekijken, ik vind het een rotverhaal. Dan zie ik altijd een soort holbewoners met lange haren en plakkerige baarden die beesten op een muur schilderen, daar wil ik niets mee te maken hebben. Of Diogenes met allemaal wijze mannen die de hele dag in een ton zitten te babbelen over het leven, getver, dat lijkt me vreselijk. Maar zonder die grot en zonder Diogenes klopt het net zo goed, denk ik. De waarheid is een flits, die altijd achter je

blijft. Dus wat zie je dan voor je. Niets meer dan de schaduw van jezelf. Je zit het beeld van de werkelijkheid ook ook nog eens behoorlijk in de weg. Snap je dat ik soms boos kan worden als ik iemand hoor zeggen 'zo ben ik niet'. Of 'dat is niets voor mij'. Of 'ik val op lange mannen'. Wat weet je daar nou van, als je in wezen alleen maar je eigen schaduw kent. Maar ze geloven het hoor. Ze gaan zich ernaar gedragen ook, dat is het ergste. Het enige dat je kan zeggen is 'ik vind dat ik niet zo moet zijn', of 'dat lijkt me niks voor mij', of 'tot nu toe val ik op lange mannen', en dan zeg je nog niet veel, het zijn maar woorden, gebabbel, dat geeft niets, maar het is wel zo. En als je dat weet dan weet je toch genoeg, dan kan je in wezen alle kanten op, als je maar wilt. Ik bedoel. To be or not to be. Dat is niet de vraag, dat is een ontdekking. Doe je mee of trek je je terug, daar gaat het om. Durf je risico's te nemen. Kijk. Dat vind ik dan wel weer een mooi woord. Risico. Wat goed is dat weet je pas achteraf, dat heb ik net uitgelegd, dus dat betekent dat je de gok maar moet wagen. Ik bedoel. Jij vindt jezelf tamelijk intelligent. Dat mag, het zou ook nog best eens waar kunnen zijn, maar wat mij betreft ben je gewoon een holbewoner, net zo goed als wij holbewoners zijn. En ik weet niet wat jullie doen, maar ik ga me geloof ik maar eens omdraaien, heel rustig, zodat ik niet verblind word, ik ga eens kijken wat er buiten de grot te beleven valt. Misschien kan je best op twee plaatsen tegelijk zijn. Wie weet wordt je werkelijk intelligenter als je je baard laat staan. Je moet het gewoon eens doen. Ga een pijp roken. Draag voortaan alleen nog maar plastic kleren, zodat je nooit meer aan jezelf kunt ontsnappen. Reis voortaan alleen nog maar eerste klas. Ga de Telegraaf lezen. Doe marktonderzoek als je denkt dat dan begrijpt waarom ze je product niet willen. Denk dat je goed bent omdat iedereen dat tegen je zegt. Stap alleen maar op de witte strepen van het zebrapad. Ga iedere vrijdag vis eten. Scheer je hoofd kaal. Ga twee weken op een berg in de woestijn zitten, misschien helpt het. Richt je kamer opnieuw in als je vermoedt dat je vriendinnen steeds op de inrichting van je huis afknappen. Sla de pijpen van je spijkerbroek om, draag alleen nog maar driedelige pakken, als je denkt dat je dan meer respect afdwingt. Doe een regendans, bidt een weesgegroetje als je denkt dat dat helpt. Of ga in een ton met je vrienden over het leven keuvelen, dat kan, dat is ook iets.

LIED TRUDI SOMEWHERE

VOICE OVER DIALOGOOG ARTUR EN LEONARD HET IS STIL

A:

Het is stil, vroeger hoorde je de snelweg in de verte voorbijrazen.

B:

Het valt nu pas op wat een herrie dat gaf, nu het zo het zo rustig is. Het ruisen van het gras, de wind in de bomen, hoor je dat. Heel hoog in de lucht alleen het geluid van een leeuwerik. Geweldig, dat ijle hoge piepen, geeft diepte aan de lucht, dat vogeltje daar boven je, helemaal in z'n eentje.

A:

Hij heeft ze overwonnen, de bulderende vliegtuigen. Door gewoon stug door te zingen.

B:

Net als de bij die net voorbij zoemt. Die is zich vanmorgen wild geschrokken van zijn eigen gebrom. Totdat hij erachter kwam dat hij zelf die diepe toon veroorzaakte heeft hij gevlogen of zijn leven er vanaf hing. Nu zweeft ie alweer rond alsof er niets aan de hand is. Alles went, zeker voor hommels, die maken zich over het algemeen niet zo druk.

A:

Hoor je dat het gras een stuk harder ruist nu. Je hoort het groeien, het duurt niet lang meer of het zal tot je enkels reiken.

B:

Als het eerder een stukje was aangegroeid werd het afgemaaid of vaker nog platgelopen. Logisch dat het nu zo'n vaart maakt, het is nu of nooit, lijkt het.

A:

Wij weten beter, maar het merkt het wel, het gras, het zal net zo goed wennen aan de rust.

B:

Zullen wij er ook aan wennen, denk je, aan de rust.

A:

Wij zullen er ook aan wennen, denk ik. Er komt een moment dat we niet meer met kloppend hart in ons bed zullen liggen. Dat we niet meer bang zullen zijn voor de stilte 's nachts. Dat we niet meer bang zullen zijn voor de zwermen kraaien die ons vanuit de boomtoppen toeschreeuwen. Dat we de vliegen over ons gezicht laten lopen omdat we er zat van zijn geworden ze steeds weer weg te slaan. Ik denk dat we dat gaan meemaken.

VOICE OVER: (AGAATH)

Heb jij een idee hoe lang we al lopen. Ik heb het gevoel dat ik hier al lang geleden was. Dat jij daar boven in je bed lag, toen ik door je straat liep. Weet je nog dat je jullie tuin versierd had? Vanwege de lichtweek dacht ik, of hoe heette het ook alweer. Dat je de hele tuin vol waxinelichtjes had gezet. Je hebt er een foto van, die moet je maar eens opzoeken, dan lach je je rot. Zo'n rits rats klik foto, daar maakte je van die fletse foto's mee, ach man, wat een teleurstelling was dat toch telkens weer als je je foto's door de ontwikkelcentrale kreeg teruggestuurd. Een mapje vol wazige afdrukjes van wat eens een echte belevenis was. Ik denk dat ik toen al regelmatig door je straat ben gelopen, toen jij nog rits rats flits foto's maakte. Dat we elkaar door de jaren heen al regelmatig zijn tegengekomen. Je hebt er vast niets van gemerkt, ik dring me meestal niet op, ik loop een tijdje met je op en dan gaan we ieder weer onze eigen weg, zo gaat het meestal. Ik ruik zo'n beetje aan je leven, probeer in te schatten hoe het met je gaat, waar je je mee bezig houdt. Verbaas me erover dat je er steeds weer iets anders uitziet terwijl je toch dezelfde blijft. Je denkt zelf dat je steeds verandert. Zo doe ik het nooit meer, dat heb ik je al zo vaak horen zeggen. Of in die tijd was ik heel anders. Je bent niet de enige hoor. Ze zeggen het allemaal.

LIED IVAR STRANGE DAY